

במה בכת

שיעור חזק חזמי בדרך קצרה

לע"נ הגאון ר' אריה לייב בן
הרב חיים זאב פינקל זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 212 פרשת דברים תשע"ו

בבא קמא עג-עט

ועוד מה שייך לומר שהאדון אומר כך הרי לא נח לו בכך, אלא מדובר בשנים אומרים שהפיל את שינו ואח"כ סימא את עינו שצריך לשלם לו דמי עינו, ואח"כ באו שנים ואמרו שסימא עינו ואח"כ שינו וצריך לשלם רק דמי שינו ונח לו לאדון בכת השניה ואח"כ נמצאו השניים זוממים הם משלמים דמי עין שרצו להפסיד לעבד, ורואים שהכחשה היא תחילת הזמה, ואביי דוחה שלא הגיעה כת שלישיית אלא הכת השניה הפכה והזימה,

דף עד והראיה היא שבסיפא מדובר בהפכו והזימו וכתוב בסיפא מעידים אנו שפלוגי הפיל שן עבדו וסימא עינו שהרי העבד אומר כן ונמצאו זוממים משלמים דמי עין לאדון, ואם מדובר שהשניים לא מודים בחבלה א"כ יצטרכו לשלם את כל דמי העבד לאדון אלא שכולם מודים בחבלה והם הופכים ומזימים, ואם מדובר שהאחרונים באו אח"כ עדיין הם צריכים לשלם את דמי העבד לאדון שרצו להוציאו ממנו, כי כשחייבוהו עדיים לא היה בר חיובא אלא מדובר שהם הקדימו ואם מדובר שעדיין לא עמד בדין א"כ עדיין הם צריכים לשלם את כל דמי העבד לאדון, אלא מדובר שעמד בדין, ורב אחא בר רב איקא שאל שאם דיוקו של רבא מהרישא הרי לא הוכחשו האמצעיים שהרי אם לא הוזמו ב"ד היו פוסקים כמותם לשלם רק דמי השן כיוון שיש בכלל מאתיים מנה, אמר רב אשי שרבא סבר שאם ברישא מדובר שיש ג' כיתי עדים גם בסיפא מדובר שיש ג' כיתי עדים והדיוק הוא מהסיפא שכת אחת אמרה הפיל שינו וסימא עינו ופסקו ב"ד כמותם וכת שניה אמרה סימא עינו ואח"כ הפיל שינו שהם מכחישים את הראשונים ובאו אחרים והזימום וא"כ משלמים דמי עין לאדון ואם נאמר שהכחשה אינה תחילה הזמה א"כ השניים לא ישלמו כיוון שהם מוכחשים אלא שהכחשה היא תחילת הזמה, ואביי דוחה שאמנם ברישא מדובר שהיה ג' כיתי עדים שהרי כתוב שהאדון אומר כן אך בסיפא לא מוכרח שמדובר שהיה ג' כיתי עדים שהרי העבד בכל מקרה רוצה לצאת.

ר' זירא מקשה שנאמר שאם סימא רק עינו יצא בעינו עמוד ב ואם הפיל שינו יצא בשינו ואם סימא עינו והפיל שינו יצא בשניהם והאדון לא ישלם לו כלל, ואביי אומר שעל זה כתוב בפסוק לחפשי ישלחנו תחת עינו ולא תחת עינו ושינו וכן כתוב תחת שינו ולא תחת שינו ועינו.

רב אידי בר אבין מביא ראייה לרבא מהמשנה שאם גנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממים משלמים את הכל, ולכאורה מדובר שהעידו על הגניבה ואח"כ העידו על הטביחה, והוזמו על הגניבה ואח"כ הוזמו על הטביחה, ואם הוזמו על הגניבה ממילא הוכחשו על הטביחה ובכ"ז משלמים על הטביחה ואם נאמר שהכחשה אינה תחילת הזמה מדוע ישלמו על הטביחה א"כ מוכח שהכחשה היא תחילת הזמה, ויש לדחות שמדובר שהוזמו קודם על הטביחה, ונחלקו ר' יוחנן ור"א שאחד אמר שעדים שהוכחשו ואח"כ הוזמו נהרגים ואחד אמר שאין נהרגים, ויש להוכיח שר"א הוא הסובר שלא נהרגים, שר"א אמר שעדים שהוכחשו בנפש לוקים, ואם נאמר שנהרגים מדוע ילקו הרי זה לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד ולא לוקים עליו אלא שר"א סובר שאין נהרגים, אך קשה שאם לא נהרגים

דף עג ללישנא בתרא טעמו של רבא שעד זומם נפסל רק מכאן ולהבא שלא להפסיד את הלקוחות, ונ"מ כשהעידו שנים אחרים לכל אחד מהכת הזו או שפסלום בגזלנות שאין בזה חידוש להאמין לאחרונים אך שייך לתקן משום הפסד הלקוחות, ר' ירמיה מדפתי אמר שרב פפא עשה כרבא ורב אשי פסק כאביי והלכה כמותו ביע"ל קג"ם.

לכאורה יש להוכיח ממשנתנו שגנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממים משלמים הכל, ולכאורה מדובר שהעידו על הגניבה ואח"כ העידו על הטביחה והוזמו על הגניבה ואח"כ הוזמו על הטביחה, ואם נאמר שהזוממים נפסלים למפרע א"כ כשהוזמו על הגניבה התברר שכשהעידו על הטביחה הם היו פסולים וא"כ מדוע ישלמו על הטביחה, ויש לדחות שמדובר שהוזמו קודם על הטביחה אך יש להקשות שבכל מקרה עדות הטביחה היתה אחרי שכבר נפסלו על הגניבה, אלא יש לומר שהעידו בכת אחת והוזמו.

לכאורה נחלקו בזה תנאים ששינו שאם העידו שנים על אחד שגנב וטבח והוזמו על הגניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה, ואם הוזמו רק על הטביחה הוא ישלם כפל והם ישלמו שלושה, ור' יוסי אומר שכל זה בשתי עדויות אך בעדות אחת עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה, ויש לדון מה הכוונה שתי עדויות ועדות אחת שאם הכוונה שתי כיתות, ועדות אחת הכוונה כת אחת בזה אחר זה, ור' יוסי סובר שבכת אחת אם הוזמו על הטביחה בטלה כל העדות והוזמו גם על הגניבה מה הסברא בכך, אלא שתי עדויות הכוונה כת אחת כמו שתיים דהיינו שהעידו בזה אחר זה אך בעדות אחת בכת אחת נפסלה כל העדות ולכו"ע יש צירוף בתוך כדי דיבור אלא שרבנן סוברים שהעד נפסל מכאן ולהבא ולכן נפסלו רק על הטביחה ולא על הגניבה ואילו ר' יוסי סובר שנפסלו למפרע וא"כ נפסלו גם על הגניבה כי זה היה תוך כדי דיבור, ויש לומר שאם תוך כדי דיבור הוא כדיבור לכו"ע נפסלו למפרע, ובזה נחלקו שרבנן תוך כדי דיבור אינו כדיבור עמוד ב ור' יוסי סובר שזה כדיבור, אך יש להקשות שלגבי האומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים לר"מ היא תמורת עולה ור' יוסי סובר שאם התכוון לכך מתחילה כיוון שאי אפשר לקרוא שם לשניהם דבריו קיימים ואם אמר תמורת עולה ונמלך ואמר תמורת שלמים היא תמורת עולה ודנו בזה שבנמלך זה פשוט ורב פפא ביאר שנמלך תוך כדי דיבור, א"כ רואים שר' יוסי מודה שתוך כדי דיבור אינו כדיבור, ויש לומר שיש שני אפשרויות בכדי דיבור או שאילת תלמיד לרב או שאילת הרב לתלמיד ואמנם ר' יוסי סובר שלא מצרפים תוך כדי שאילת התלמיד לרב שלום עליך רבי ומורי, אלא רק כדי שאילת הרב לתלמיד והיינו כדי אמירת שלום עליך.

רבא אומר שעדים שהוכחשו ואח"כ הוזמו נהרגים כיוון שהכחשה היא תחילת ההזמה אלא שלא נגמרה, ורבא אומר שהמקור לכך הוא ממה ששינו שהעד מעיד שפלוגי סימא עין עבדו והפיל שינו שהרי הרב אומר כן ונמצאו זוממים משלמים דמי עין לעבד, ולכאורה אם מדובר שאין כת נוספת מדוע ישלמו דמי העין לעבד הרי הוא יוצא בה לחירות, ועוד שהם צריכים לשלם לאדון את כל דמי העבד,

מדוע ילקו הרי הם שניים נגד שניים ומדוע נסמוך על השניים יותר מהראשונים ואב"י מבאר שההכחשה היתה שבא הרוג ברגליו.

משנה אם גנב על פי שנים וטבח ומכר ע"פ עד אחד או ע"פ עצמו משלם כפל אך לא ד' וה' ואם גנב וטבח בשבת או שגנב וטבח לע"ז או שגנב משל אביו ומת אביו ואח"כ טבח ומכר משלם כפל אך לא ד' וה' גנב והקדיש ואח"כ טבח ומכר משלם כפל ולא ד' וה' ור"ש אומר שאם זה היה קדשים שחייב באחריותם משלם ד' וה' וקדשים שאינו חייב באחריותם פטור מד' וה'. **גמרא** לכאורה ע"פ עד אחד פשוט שפטור מד' וה' ויש לומר שבא ללמד שעל פי עצמו זה כמו בע"פ עד אחד שאם יבא עד נוסף ישלם ד' וה' כך ע"פ עצמו ישלם אם יבואו עדים ולא כרב הונא שמודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור.

רב חסדא שאל את רב הונא מברייתא שהיה מעשה בר"ג שסימא את עין טבי עבדו ושמח שמחה גדולה וסיפר לר' יהושע שטבי יצא לחירות, אמר לו ר' יהושע למה אמר לו שסימית את עינו אמר לו שזה לא מועיל כי אין לו עדים משמע שאם היו עדים היה חייב ומוכח שמודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב, אמר רב הונא שר"ג הודה שלא בפני עדים ואף שר' יהושע הוא ראש ב"ד

דף עה אך הוא לא היה בב"ד, אך קשה מברייתא שר' יהושע אמר לו אין בדבריך כלום שכבר הודית, ולכאורה זה מחלוקת תנאים שהתנא שאומר שכבר אין לך עדים סובר שמודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב, והתנא שאמר שכבר הודית סובר שמודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב, ויש לדחות שלכו"ע מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור ונחלקו שהתנא שאמר שאין לך עדים סובר שזה היה חוץ לב"ד והתנא שאומר שכבר הודית סובר שזה היה בב"ד.

רב סובר שמודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור ושמאל סובר שחייב, רבא בר אהילאי מבאר בטעמו של רב שכתוב אם המצא בעדים תמצא בדיינים פרט למרשיע את עצמו, ולכאורה כבר למדנו מאשר ירשיעון אלוקים, והפסוק הנוסף מלמד שמודה ואח"כ באו עדים פטור, ושמאל אומר שהפסוק הזה מלמד על הגנב עצמו, כמו ששנו אצל חזקיה לעיל.

רב הקשה לשמואל מברייתא שראה עדים שממשמשים ובאים ואמר גנבתי אך לא טבחתי ולא מכרתי משלם רק קרן, ושמאל סובר שמדובר שהעדים חזרו ולא העידו, אך יש לדייק מהסיפא שר"א בן ר"ש אומר יבואו עדים ויעידו משמע שלת"ק לא יעידו ושמאל אומר שר"א בן ר"ש סובר כמותו ושמאל ודאי סובר כר"א אך לדעת רב יתכן שלא נחלקו התנאים שר"א בן ר"ש אמר שם שיעידו העדים כי הוא הודה מחמת שפחד מהם אבל כשמודה מעצמו מודה ר"א שהוא פטור.

רב המנונא אומר שמסתבר שרב דיבר באומר גנבתי ובאו עדים שגנב והוא פטור כיוון שחייב עצמו בקרן, אך אם אמר לא גנבתי ובאו עדים שגנב ואח"כ אמר שטבח ומכר ובאו עדים שטבח ומכר חייב שהרי פטר עצמו לגמרי, ורבא אומר שהוא הקשה על רב המנונא שרב חסדא הקשה מברייתא שר"ג הודה שסימא את עינו של טבי הוא פטר עצמו מכלום, ורב הונא לא תירץ לו שבזה גם הוא מודה שחייב,

ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן כדברי רב המנונא שאם אמר גנבתי ובאו עדים שגנב פטור שחייב עצמו בקרן ואם אמר לא גנבתי ובאו עדים שגנב ואמר טבחתי ומכרתי ובאו עדים שטבח ומכר חייב כיוון שפטר עצמו לגמרי, ורב אשי אומר שמדויק כך ממשנתנו שאם גנב ע"פ שנים וטבח ומכר על

פי עד אחד או על פי עצמו משלם כפל אך לא ד' וה', ולכאורה מדוע כתוב גנב על פי שנים שנכתוב שגנב וטבח ומכר על פי עד אחד או על פי עצמו משלם רק קרן **עמוד ב** אלא מוכח שרק כשגנב על פי שנים ואז הוא זה כמו עד אחד שאם יבא עד נוסף הוא יצטרף לחייבו וכן על פי עצמו אם יבואו עדים הם יחייבוהו כי לא חייב עצמו בקרן אך באופן שחייב עצמו בקרן שגנב וטבח ומכר על פי עצמו פטור גם אם יבואו עדים אח"כ, וכן יש להביא ראיה מהברייתא שראה עדים שממשמשים ובאים ואמר גנבתי אך לא טבחתי ולא מכרתי משלם רק קרן, ולכאורה מדוע כתוב גנבתי ולא טבחתי ולא מכרתי שנכתוב שהוא אומר גנבתי או טבחתי או מכרתי אלא משמע שרק כשאמר גנבתי וחייב עצמו בקרן הוא פטור אך אם אמר לא גנבתי ואח"כ באו עדים שגנב והוא אמר טבחתי ומכרתי ובאו עדים שטבח ומכר הוא חייב כי ההודאה של הטביחה אינה הודאה, ויש לדחות שהברייתא באה לחדש שכשהוא אומר גנבתי אך שאמר לא טבחתי ולא מכרתי ובאו עדים שטבח ומכר פטור כי התורה אמרה תשלומי ד' וה' ולא ג' וד'.

לכאורה נחלקו בזה תנאים ששנינו שאם העידו שנים שגנב ושנים העידו שטבח ומכר והוזמו עידי גניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ואם הוזמו עידי טביחה הוא משלם כפל והם משלמים ג', וסומכוס אומר שהם משלמים כפל והוא משלם שלושה לפר ושנים לאיל, ולכאורה אם סומכוס דיבר על הרישא זה קשה האם הוא לא מודה שעדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ואם הוא דיבר על הסיפא ודאי צודקים חכמים שמשלם כפל והם ישלמו ג', אלא נחלקו בדין נוסף שבאו שנים ואמרו גנבת ואמר אכן גנבתי וטבחתי ומכרתי אך לא גנבתי בפניכם והביא עדים והזימום שלא גנב בפניהם ובעה"ב הביא עדים שגנב וטבח ומכר וסוברים רבנן שאף שבהודאה של הגניבה הוא הודה בגלל העדים אך ההודאה של הטביחה היא הודאה שפוטרת אותו, וסומכוס סובר שכיון שההודאה של הגניבה אינה הודאה שהיא מחמת העדים כך גם ההודאה של הטביחה אינה הודאה ולכן העדים הראשונים שהוזמו ישלמו כפל והוא ישלם שלושה לפר ושנים לאיל, ורב אחא בר רב איקא דוחה שלכו"ע ההודאה של הטביחה אינה הודאה, ונחלקו באופן שבאו עדים ואמרו לו גנבת והוא אמר גנבתי וטבחתי ומכרתי אך לא בפניכם אלא בפני פלוני ופלוני והביא עדים והזימום שאכן הוא לא גנב בפניהם ובאו שני עדים והעידו שגנב טבח ומכר ולרבנן זה עדות שאין אתה יכול להזימה כיון שהוא הודה שגנב בפניהם ובאו להעיד על פיו ואינה עדות, וסומכוס סובר שעדות שאין אתה יכול להזימה היא עדות, ומה ששנינו שעדות שאין אתה יכול להזימה אינה עדות זה רק כשלא יודעים באיזה יום ואיזה שעה שאין כלל עדות אך כאן זה עדות שבאה לסייע לדבריו.

כתוב מברייתא שהעדים משלמים כפל ולכאורה הוא הודה שהוא גנב וא"כ הוא משלם קרן ור"א ביאר בשם רב שהכוונה שהעדים משלמים את התשלום של הכפל.

דף עו יש להקשות בטבח אחר שהקדיש אמנם לא חייב ד' וה' כי הוא טובח ומוכר את של הקדש אך שיתחייב ד' וה' על ההקדש עצמו שאין הבדל אם מכר להדיוט או שמכר לשמים, ויש לומר שזה כדעת ר"ש שקדשים שחייב באחריותם זה נקרא ברשותו, אך קשה שאם הסיפא כר"ש א"כ הרישא לא כר"ש, אלא יש לומר שברישא מדובר בקדשים קלים כדעת ר' יוסי הגלילי שהם ממון בעלים ונשאר ברשותו, ולפ"ז כשמקדיש קדשי קדשים יתחייב ד' וה' על זה, וקשה א"כ מדוע המשנה מחלקת בין הקדיש

קודם טביחה להקדיש אחר טביחה הרי ניתן לחלק בטבח אחר הקדש בין קדשים קלים לקדשי קדשים שבקדשי קדשים חייב על עצם ההקדש, אלא יש לומר שגם בקדשי קדשים לא חייב על ההקדש שזה שונה ממכרו להדיוט שמתחילה היה נקרא שור של פלוני ועכשיו שור של פלוני אך בהקדש מתחילה זה היה שורו של ראובן וגם אח"כ זה נקרא קרבן של ראובן.

יש להקשות בדעת ר"ש שבקדשים חייב באחריותם חייב בד' וה' שאמנם אין הבדל בין מכרו להדיוט למכרו לשמים אך הוא צריך לומר להיפך שאם זה קדשים שחייב באחריותם פטור כי עדיין לא יצאו מרשותו ואם זה קדשים שלא חייב באחריותם חייב כי הוציאם מרשותו, ויש לומר שר"ש בא לומר על הלכה אחרת שגונב אחר הגנב פטור מד' וה' וכן הגונב מהקדש פטור מד' וה' שכתוב וגונב מבית האיש ולא מבית הקדש וסובר ר"ש שבקדשים שחייב באחריותם חייב כי זה נקרא וגונב מבית האיש ואילו קדשים שלא חייב באחריותם פטור שזה לא נקרא מבית האיש, אך קשה לר"ש ששחיטה שאינה ראויה אינה שחיטה א"כ מדוע חייב בקדשים הרי זה שחיטה שאינה ראויה, ורב דימי ביאר בשם ר' יוחנן שמדובר ששחט תמימים בפנים לשם בעלים, אך קשה שא"כ פטור בטביחה כי חזרה הקרן לבעלים, ור' יצחק בר אבין מבאר שמדובר שנשפך הדם שלא יצאו בו ידי חובה ורבין ביאר בשם ר' יוחנן שהוא שחט תמימים בפנים שלא לשם בעלים, **עמוד ב** ור"ל מבאר שמדובר ששחט בעל מום בחוץ, ור"א הקשה לדעת ר' יוחנן וכי שחיטה מתירה והרי זריקה מתירה, ולר"ל קשה וכי השחיטה מתירה הרי הפדייה מתירה, ויש לומר שר"ש סובר שכל העומד להזרק כזרוק והעומד להפדות כפדוי, ששנינו שר"ש אומר שיש נותר שמטמא טומאת אוכלים ויש נותר שלא מטמא טומאת אוכלים, אם לן קודם זריקה אינו מטמא אך אם נזרק הדם ונותר אח"כ נטמא טומאת אוכלים, וביארו שקודם זריקה לאו דוקא אלא מספיק שנראה לזריקה, ואחר זריקה אחר שנראה לזריקה ולן קודם זריקה מדובר שלא היתה שהות ביום לזרוק כי שחטו קודם שקיעת החמה ולכן לא מטמא טומאת אוכלים, ולן אחר שראוי לזריקה היינו שהיה שהות ביום לזרוק ומטמא טומאת אוכלים כי העומד לזרוק הוא כזרוק, וכן כל העומד להפדות כפדוי ששנינו שר"ש אומר,

דף עז שפרה אדומה מטמאה טומאת אוכלים כי היה לה שעת הכושר אחר שחיטה **עמוד ב** ואמר ר"ל שר"ש סובר שפרה נפדית על גב מערכתה ולכן יש שעת הכושר כי העומד להפדות כפדוי, ומוכן בר' יוחנן שהוא לא ביאר כר"ל כי רצה להעמיד את משנתנו אף בתמימים אך קשה מדוע ר"ל לא רצה לבאר במשנתנו בתמימים, ויש לומר שר"ל למד בפסוק וטבחו או מכרו שמי ששייך במכירה חייב עליו בטבחו אך קדשים שאינו יכול למכרם לא יהיה חייב עליהם בטבחם, ונחלקו לשיטתם שלר' יוחנן ר"ש יחייב במוכר טריפה שאף שאינו בטביחה ישנו במכירה, ור"ל סובר שר"ש פוטר כיוון שאינו בטביחה אינו במכירה, ר' יוחנן הקשה לר"ל שכתוב שאם גנב כלאים וטבחם או שמכר טריפה משלם ד' וה' ולכאורה זה כר"ש וכתוב שחייב במכירה אף שאין בו טביחה, אמר לו ר"ל שזה כרבנן אך קשה שלרבנן טריפה ניתן גם לטבוח אך אם נאמר שזה כר"ש מדוע בכלאים כתוב טביחה הרי זה שייך גם במכירה אלא ששנו טביחה וה"ה מכירה וא"כ יש לומר שלרבנן שנו מכירה בטריפה וה"ה טביחה, ור' יוחנן סובר שאם זה כר"ש מובן שאגב שכתבו בטריפה רק מכירה כתבו בכלאים רק

שחיטה אך לרבנן נערכם יחד ונכתוב גנב כלאים וטריפה וטבחם או מכרם משלם ד' וה' ונשאר בקושיא.

יש להקשות מדוע חייב ד' וה' בכלאים הרי כתוב שה ורבא אמר שכל מקום שכתוב שה זה להוציא כלאים, ויש לומר שכתוב כאן או לרבות כלאים, אך לא בכל מקום או מרבה ששנינו שור או כשב פרט לכלאים או עז פרט לנדמה, ורבא מבאר שכל מקום לפי ענינו שלגבי גניבה כתוב שור או שה שלא שייך להוציא מהם כלאיים וממילא או מרבה כלאים, אך כשכתוב כשב או עז שניתן להוציא כלאים מהם או ממעט כלאים.

דף עח אך קשה שגם בקדשים כתוב שור או כשב ולא שייך להוציא מהם כלאים וא"כ נרבה מאו, ויש לומר שכיוון שהאו בסיפא ממעט האו ברישא גם ממעט, אך יש לדחות שנאמר להפך שאם ברישא מרבים גם בסיפא מרבים, אך יש לומר שאם נאמר שברישא ממעטים מובן שיש שני מיעוטים ואף שמיצעטנו כלאים יש למעט גם נדמה אך אם נאמר שזה מרבה מדוע כתוב פעמיים הרי אם מרבים כלאים ודאי נרבה נדמה, ומה שרבא אמר שזה להוציא כלאים לקדשים לא צריך כיוון שמיעטנו משור או כשב, ומעשר לומדים תחת תחת מקדשים ובכור לומדים העברה העברה ממעשר ועוד שאם מיעטנו נדמה בככור שכתוב אך בכור שור שיהא הוא שור ובכורו שור ודאי יש למעט כלאים, ורבא דיבר לענין פטר חמור ששנינו שלא פודים בעגל בחיה ובשחוטה ובטריפה וכלאים ובכוי ור"א מתיר בכלאים שהוא נקרא שה, א"כ דברי רבא נאמרו לענין טמא שנולד מטהור ועיבורו מטמא ולא כר' יהושע שר' יהושע למד את זה משה כשבים ושה עיזים שיהיה אביו כבש ואמו כבשה, אך קשה שאיך יתכן שטהורה תתעבר מטמאה **עמוד ב** ויש לומר שמדובר שהתעברה מקלוט שהיה במעי טהורה וכו"ש שהוא נקרא טמא.

רבא מסתפק שאם אמר הרי עלי עולה והפריש שור ובא אחר וגנב האם פוטר הגנב עצמו בכבש לרבנן או בעולת העוף לר"א בן עזריה שהם חלקו באומר סתם הרי עלי עולה שלרבנן יביא כבש ולר"א בן עזריה יביא גם עוף, והשאלה היא האם קיבל עליו שם עולה או שיכול לומר לגנב קבלתי עלי מצוה מן המוכחר, ורבא פשט שלרבנן הגנב פוטר עצמו בכבש ולר"א בן עזריה גם בעוף, ורב אחא בר רב איקא שנה כך להדיא שרבא אמר שאם הפריש שור לעולה ונגנב לו לרבנן פוטר עצמו בכבש ולר"א בן עזריה פוטר עצמו בעולת העוף.

משנה אם מכר חוץ מחלק אחד ומאה שבו או שהיה לו בו שותפות, השוחט והתנבלה בידו הנוחר והמעקר משלם כפל ולא ד' וה'. **גמרא** רב מבאר חוץ מאחד ומאה הכוונה חוץ מדבר שניתר עמו בשחיטה, ולוי אומר חוץ מגיזותיה, ויש להוכיח מברייתא שאם מכרה חוץ מידה או רגלה או קרנה וגיזותיה פטור מד' וה' ולרבי דבר המעכב בשחיטה לא משלם ד' וה' ודבר שלא מעכב בשחיטה משלם ד' וה', ור"ש בן אלעזר אומר חוץ מקרנה לא משלם ד' וה' אך חוץ מגיזותיה משלם ד' וה', ואמנם לוי סבר כת"ק אך כמו מי סובר רב, ויש לומר שרב סובר כתנא בברייתא אחרת שר"ש בן אלעזר אמר מכרה חוץ מידה או רגלה לא משלם ד' וה' אך חוץ מקרנה או גיזותיה משלם ד' וה', ונחלקו בפסוק שלת"ק צריך טבחו כולו וכן מכרו כולו, ורבי למד מוטבחו רק דבר שישנו בשחיטה ובמכירה חייב כמו בטביחה, ור"ש בן אלעזר אומר שקרנה שלא עומדת להגזז נקראת שיור ולא משלם ד' וה' אך גיזותיה שעומדות להגזז לא נקראים שיור ומשלם ד' וה', והתנא השני בדעת ר"ש בן אלעזר סובר שידיו ורגליו

שצריכים שחיטה נחשבים שיור אך קרנה וגיזותיה שלא זקוקים לשחיטה לא נחשבים שיור, ואין להקשות בדעת ר"ש בן אלעזר שזה שני תנאים בדעתו.

שנו בברייתא שאם גנב קיטעת או חגרת או סומא או שגנב בהמת השותפין חייב ושותפים שגנבו פטורים, אך ישנה ברייתא ששותפים שגנבו חייבים מבאר ר"נ ששותף שגנב משותפו פטור אך שותף שגנב מהעולם חייב, ורבא הקשה לר"נ שיש ברייתא יכול שותף שגנב מחבירו ושותפין שגנבו יהיו חייבים אלא שצריך וטבחו כולו אלא ר"נ חילק שאם שותף טבח לדעת חבירו פטור מד' וה' ואם טבח שלא לדעת חבירו חייב ד' וה'.

ר' ירמיה מסתפק אם מכרה חוץ מל' יום או חוץ ממלאכתה או חוץ מעוברת, ולמ"ד שעובר הוא ירך עמו ודאי פטור כי העובר הוא שיור אלא הספק למ"ד שעובר אינו ירך אמו האם כיוון שהוא מחובר בה הוא נקרא שיור או שנאמר שהוא עתיד לפרוש ממנה א"כ אינו שיור וללישנא בתרא הספק הוא כיוון שהוא לא כירך שלה אינו שיור או שנאמר שכיון שהוא נותר עמה בשחיטה זה כאילו שייר בגופה ונשאר בתיקו.

רב פפא מסתפק אם גנב וקטעה ומכרה האם נאמר שהוא לא מכר את מה שגנב או שלא נשאר כלום במכירה.

שנו בברייתא שאם גנב ונתן לאחר וטבח או שהאחר מכר, **דף עט** או שגנב והקדיש או שנתן בהקפה ולא קיבל עליו כסף או שהחליף או שנתן במתנה או שפרע בחובו או בהקפו או שגנב ושלחו כסבלונות לבית חמיו משלם ד' וה', ולכאורה מה החידוש בזה ויש לומר שברישא החידוש שכשאחר טבח אף שבכל התורה אין שליחות לדבר עבירה כאן יש שליחות לדבר עבירה שלומדים טביחה ממכירה שאפשר רק ע"י אחר, ובסיפא החידוש בגנב והקדיש שאין הבדל בין מכרו להדיוט למכרו לשמים.

משנה אם גנב ברשות הבעלים וטבח ומכר ברשותם או שגנב וטבח ומכר חוץ מרשותם משלם ד' וה', אך אם גנב וטבח ומכר ברשותם פטור, ואם היה מושכו ויוצא ומת ברשות הבעלים פטור ואם הגביהו או שהוציאו מרשות הבעלים ומת אח"כ חייב, אם נתנו לבכורות בנו או לבעל חוב או לשומר חנם ושואל או שומר שכר ושוכר ומשכו ומת ברשות הבעלים פטור ואם הגביהו או הוציאו מרשות הבעלים ומת חייב.

גמרא אמרימר מסתפק אם תקנו משיכה בשומרים, רב יימר רצה להוכיח ממשנתנו שכתוב שנתנו לשומר ומשכו ומת ברשותו פטור ואם הגביהו או הוציאו חייב ולכאורה החיוב הוא על השומר א"כ רואים שתקנו משיכה בשומרים, ואמרימר דחה שהמשנה דברה על הגנב שהוציאו אך לכאורה בגנב עצמו שנינו כבר ברישא, יש לומר ששנינו בגנב שהוציאו מהבעלים ובגנב שהוציאו מרשות השומר, ורב אשי דוחה שאין סיבה לחלק בין גנב מהשומר או מהבעלים וא"כ מדובר על השומר ומוכח שתקנו משיכה בשומרים, וכן אמר ר"א שתקנו משיכה בשומרים כמו שתקנו בלקוחות, וכן שנינו בברייתא שתקנו משיכה בשומרים כמו בלקוחות וכמו שקרקע נקנית בכסף שטר וחזקה כך שכירות קרקע נקנית בכסף שטר וחזקה, ולכאורה באיזה שכירות מדובר, **עמוד ב** שהרי במטלטלין לא מצאנו שטר ורב חסדא מבאר שמדובר בשכירות קרקע.

ר"א **אומר** שאם ראו אדם שמתחבא ביער לגנוב וטבח ומכר משלם ד' וה', ולכאורה לא היה משיכה ורב חסדא מבאר שמדובר שהכיש את הבהמה במקל, אך קשה שאם רואים אותו הוא גזלן ולא גנב ויש לומר שכיון שהוא מטמין כליו

הוא נקרא גנב, וגזלן מבאר ר' אבהו שעושה כמו שכתוב בבניהו בן יהודיע ויגזול את החנית מיד המצרי, ור' יוחנן מבאר כמו שכתוב בבעלי שכם וישימו עליו בעלי שכם מארבים על ראשי ההרים ויגזלו את כל אשר יעבור עליהם בדרך, ור' אבהו לא הביא את הפסוק הזה כי כיוון שהם מתחבאים מאנשים זה נקרא גניבה, ור' יוחנן אומר שמה שהם מתחבאים זה כדי שלא יברחו מהם.

תלמידי ר' יוחנן בן זכאי שאלוהו מפני מה התורה מחמירה יותר בגנב מאשר גזלן, אמר להם שגזלן משווה כבוד העבד לקונו ואילו גנב לא משווה כבוד העבד לקונו וכאילו עושה שעין של מטה אינה רואה ואוזן של מטה כאילו אינה שומעת שכתוב אוי המעמיקים מה' לסתיר עצה והיה במחשך מעשיהם, ועוד כתוב ויאמרו לא יראה קה ולא יבין אלוקי יעקב, וכתוב כי אמרו עזב ה' את הארץ ואין ה' רואה ור"מ אומר שמשלו משל בשם ר"ג ששני בני אדם בעיר עשו סעודה ואחד הזמין את בני העיר ולא את בני המלך ואחד לא הזמין כלל מי עונשו מרובה ודאי זה שהזמין ולא מי שלא הזמין כלל, ועוד אמר ר"מ שיש לראות כמה גדול כוחה של מלאכה ששור שבטלו ממלאכתו בטבחו ומכרו משלם חמשה ואילו שיה שלא ביטלו ממלאכה משלם רק ארבע, ור' יוחנן בן זכאי אומר כמה גדול כבוד הבריות שבשור שהלך ברגליו ולא התבזה משלם חמשה אך בשה שנשאו על כתפיו משלם ארבע.

משנה אין לגדל בא"י בהמה דקה אך מותר לגדל בסוריא ובמדברות שבא"י, לא מגדלים תרנגולים בירושלים מפני הקדשים וכהנים לא יגדלו בכל א"י מפני הטהרות, אין לגדל חזירים בכל מקום, ולא יגדל כלב אלא א"כ הוא קשור בשלשלת אין לפרוס מצודה ליונים אלא א"כ הוא רחוק מהישוב שלושים ריס. **גמרא** שנו בברייתא שלא מגדלים בהמה דקה בא"י אך מותר לגדל בחורשות בא"י ובסוריא מותר גם בישוב וק"ו שבחו"ל מותר, ויש ברייתא שמוסיפה שמוותר לגדל בא"י בהמה דקה במדבר שביהודה ובספר עכו, אך מותר לגדל בהמה גסה כי לא גוזרים על הציבור גזירה שלא יכולים לעמוד בה שהרי אפשר להביא בהמה דקה מחו"ל אך קשה להביא בהמה גסה מחו"ל, ומותר להשהות בהמה דקה קודם הרגל ל' יום וכן קודם משתה בנו אך לא ישהה את האחרונה לל' יום גם אם בא הרגל תוך ל' לקנייתה אלא ברגע שעובר הרגל לא ישהה כלל בהמה דקה.